บทคัดย่อ

168820

ชื่อภาคนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำอิง : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอขุนตาล จังหวัด เชียงราย

ชื่อผู้เขียน : นายเตวิช สมณะ

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ปีการศึกษา : 2548

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำอิง ศึกษากรณีเขตพื้นที่อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ 2 ประการได้แก่ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำอิง ในเขตพื้นที่ อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำอิง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรประชาชนบริเวณลุ่มน้ำอิง ในพื้นที่เขตอำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย จำนวน 330 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตราฐาน t-test และ F-test (One Way ANOVA)

ผลการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย – หญิง ครึ่งต่อครึ่ง มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 48 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน เป็นผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับไม่เกินประถมศึกษา มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 3,000 บาท และส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกิน 20 ปี

2. การมีส่วนร่วมของสมาชิก องค์กรประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำอิงภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นราย จากคะแนน มากไปหาน้อย มีดังนี้คือ ด้านการมีส่วนร่วมการดำเนินการอนุรักษ์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมการวางแผนการอนุรักษ์ และด้านการติดตามประเมินผล ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรประชาชน ได้แก่ปัจจัย อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ การได้รับข้อมูล

168820

ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฯ การใช้ประโยชน์จากแม่น้ำอิง การรับรู้ถึงสภาพปัญหาของแม่น้ำอิง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำ สำหรับ ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรประชาชน ได้แก่ เพศ

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยราชการที่รับผิดชอบ เช่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ ควรมีการกำหนดแผนงาน หรือกิจกรรมการอนุรักษ์ อย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณ และบุคลากรเข้ามาศึกษาวิเคราะห์ปัญหา และเข้ามาร่วม บริหารจัดการแม่น้ำอิงอย่างเป็นระบบ โดยส่งเสริมและร่วมมือกับประชาชน และองค์กรประชาชนในพื้นที่

2. หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องควรมีแผนงานการฝึกอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกองค์กรประชาชนและประชาชนในพื้นที่ ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และความสำคัญของทรัพยากรน้ำ อย่างสม่ำเสมอและจัดให้มีกิจกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

3. ชมรมรักษ์แม่อิง ในฐานะที่เป็นชมรมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการอนุรักษ์แม่น้ำอิง ควรที่จะประสาน กลุ่มชมรมอนุรักษ์อื่น ๆ ในพื้นที่ให้ร่วมบริหารจัดการแม่น้ำอิงอย่างเป็นระบบ รวมถึงการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อสนับสนุนภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรต่าง ๆ ให้มีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ที่เป็นไปตามข้อมูลความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง

ABSTRACT

168820

Title of Research Paper	:	Participation of People's Organizations in Conserving the Ing River : A Case Study of Khuntan District, Chiangrai Province
Author	:	Mr.Tewit Samana
Degree	:	Master of Arts (Social Development)
Year	:	2005

The two objectives of the study were (1) to examine the participation of people's organization in conserving the Ing river in Khun Tan District, Chiangrai Province, and 2) to identify the factors affecting their participation in conserving the Ing river. A questionnaire was used to collect the data from 330 members of people's organization in the Ing river area, Khun Tan District, Chiangrai Province. The data were analyzed by using percentage, frequency, mean, standard deviation, t-test and F-test (One Way ANOVA)

The findings were summed up below.

About half of the respondents were male (50.3%). The average age was 47.81 and the standard deviation was 8.57. Nearly half were 51 years old or more (49.7%). Most married and lived together (81.2%). About 73.0% had an education on of not higher than primary school. About 26.4% were farmers. About 45.5% earned a monthly income of not more than 3,000 baht. About 72.4% had lived in the area for more 20 years.

Overall, they received information about natural resource and environment conservation at a moderate level. They gained benefits form the Ing river at a moderate level. Most used the river water for cultivation. They were aware of the problems of the Ing

168820

river at a moderate level. They also had a moderate knowledge and understanding about river water conservation.

The people's organizations participated in the conservation of the Ing river at a moderate level. They participated most in conserving the river, followed by planning for the river conservation and evaluation, respectively.

The factors affecting their participation significantly were age, marital status, education, primary occupation, income, number of residential years in the area, receiving information related to the Ing river conservation, gaining benefits from the Ing river, awareness of the problems of the Ing river, and knowledge and understanding about river water conservation, respectively. On the contrary, gender was found to have no relationship with the people's organizations' participation in conserving the Ing river.

Recommendations

1. The agency concerned should set a plan or activities for systematic conservation of the river and allocate a budget and the personnel to the project. It should cooperate with the people's organizations in solving the problems and managing the Ing river systematically. Cooperation should be sought from the local people, too.

2. The members of the people's organizations and the local people should receive training to have a correct knowledge and understanding conserving river water and to realize the importance of river water.

3. More activities should be held in the conserved area and more public relations should be carried out to make people know about the Ing river problems, about the importance of conserving the Ing river and about activities in the area.

4. All sectors in the area – the government, the private and the people and the people's organization sectors – should participate in setting a plan or activities for conserving the Ing river, as well as in evaluating the result. The people should be encouraged to participate continuously in every stage in order to solve the local problems and respond to the community's demand efficiently.